

**«По ком звонит колокол?»: [про організацію “Промінь”, яка знаходиться на Троєщині і об’єднує ліквідаторів аварії на ЧАЕС] // Вісник. - 2002. - № 6 (трав.). - С. 2.
«По ком звонит колокол?»**

З перших днів аварії на Чорнобильській АЕС МАГАТЕ зареєструвало на Україні 250 чоловік з діагнозом гостра променева хвороба. Сьогодні їх залишилося 182. Всі ці люди — ліквідатори аварії на ЧАЕС, нагороджені орденами та медалями, троє мають звання Героїв Радянського Союзу. П'ять років тому вони створили єдину на Україні організацію «Промінь 5-2». В організації — 135 чоловік і знаходиться вона у нас на Троєщині. Будь-яка трагедія навіть якщо вона сталася в масштабах держави — це перш за все трагедія кожної людини окремо

...В тому, що переді мною були справжні чоловіки — не сумнівалася ні на хвилину. Тоді, 26 квітня 1986 року, коли в перші хвилини, години аварії вони, працівники ЧАЕС, будівельники, пожежники, службовці МВС ціною свого здоров'я, виявивши мужність та героїзм, своїми професійними діями попередили подальший розвиток аварії, вони не думали про подвиг. Вони думали про своїх дружин, своїх дітей, про тисячі інших таких же дітей, думали про наслідки, що могли б мати місце, якби вони тоді цього не зробили.

Вже після декількох годин роботи в тих умовах, отримавши 250 і більше рентген, вони блювали кров`ю, втрачали свідомість, опинялися на лікарняному ліжку.

Кожний з цих чоловіків обов'язково двічі на рік проходить лікування. Діагноз — гостра променева хвороба, яка викликає в їх організмі необоротні процеси.

Ці люди дуже мужні хоча б тому, що знаходять в собі сили і бажання жити не тільки самі, а повертають ці сили і бажання іншим, таким же, як самі.

Олександр Миколайович Зеленцов, очолює організацію «Промінь 5-2»; до аварії на Чорнобильській АЕС в енергетиці працював 14 років:

— Після служби в армії повернувся до свого рідного Ленінграда. Поруч будувалася атомна електростанція. Поїхав подивитися. Зайшов до відділу кадрів, представився: «Такі нам потрібні», — кажуть і направили до заступника начальника реакторного цеху Еріка Миколайовича Поздишева. Він показав мені схеми і сказав, що буду працювати оператором. Так і залишився в атомній енергетиці. А з Еріком Миколайовичем доля знову звела в 1986 році. Коли повернувся після лікарні, дізнався, що директор ЧАЕС він, людина, яка дала путівку в атомне життя. За моїми плечима — пуск 1-ого та 2-ого блоку Ленінградської атомної станції, 1-ого, 2-ого та 4-ого блоків на ЧАЕС.

Професія атомника завжди була престижною, добре оплачувалася. Біля атомних станцій виростали міста-красені. В Прип'яті був свій великий спортивний манеж, куди приїздили тренуватися олімпійські чемпіони, відомі спортсмени, свій басейн.

5 травня 1986 року всі нижні допустимі позначки, контури на реакторі були затоплені водою. Все злилося. В якому стані на той час знаходився реактор не було можливості визначити. Весь час існувала загроза пропалення конструкції реактора.

Вогненна головешка опускалася все нижче й нижче і якби вона дійшла до води, стався б парогазовий вибух такої сили, що довелося б евакуювати не тільки Прип'ять, а й всю Європу. Тому було прийнято рішення відкачувати «брудну» воду. І хоча вона була «брудною» контурною, це треба було робити терміново. Були викликані добровольці з Києва, Білої Церкви. Перші партії пожежників вже лежали в Москві в лікарнях. Дві доби відкачували воду. Слава Богові не трапилося вибуху, попередили катастрофу.

Іван Павлович Худолей, водій пожежної машини:

— Коли трапилася аварія, знаходився в Києві. 6 травня нас викликали і сказали, що треба терміново їхати на ЧАЕС і відкачувати «брудну» воду. Що ситуація там дуже складна. Погодився, адже працював на пожежній машині 26 років. Але були й такі що

відмовлялися. Коли приїхали нам одразу ж показали на карті місце, де повинні були працювати. Одразу ж приступили до роботи.

Радіацію її ж не бачиш. Але вже через 15-20 хвилин ми її відчули. Носоглотку одразу ж заклало, чужим став голос, очі у всіх почервоніли, наче у кроликів, а через 10-12 годин почалося сильне блювання.